

صور تجلسه کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۳

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۰/۰۹/۲۵

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای علیزاده قناد دبیر جلسه: آقای هاشمی ساعت شروع ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۳:۱۵

دستور کار جلسه:

➤ بررسی ضرورت نیاز سنجی و امکان سنجی توسعه زیرساخت های گردشگری در سطح استانی

نشست کمیسیون خدمات فنی مهندسی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی روز سه شنبه مورخه ۱۴۰۰/۰۹/۲۵ ساعت ۱۱:۳۰ با حضور اعضای محترم کمیسیون گردشگری در محل ساختمان شماره ۱ اتاق بازرگانی برگزار شد.

✓ علیزاده قناد رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی خراسان رضوی

- عدم ارائه اطلاعات، شاخص های آماری و تحلیل های اقتصادی به سرمایه گذاران، هدررفت سرمایه گذاری ها در بخش گردشگری را در پی دارد. قطعا به یک نقشه جامع در حوزه گردشگری برای هدایت موثر سرمایه گذاری ها در این حوزه نیازمندیم.
- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی باید در مقام متولی برای سرمایه گذاری در بخش گردشگری، برنامه ریزی کارآمدی برای جذب و هدایت سرمایه گذاری در بخش زیرساخت های گردشگری داشته باشد تا به اشباع در بعضی حوزه ها و هدررفت سرمایه ها دچار نشویم. طبیعتا تخصص و تجربه سرمایه گذاران در این حوزه نیز باید ملاک توجه باشد تا اگر ظرفیتی فراهم می شود، در بلندمدت بتواند بازگشت سرمایه داشته و ارزش افزوده ایجاد نماید.
- مشهد در بحث ایجاد مراکز اقامتی و به ویژه در حوزه هتل سازی به نوعی به اشباع رسیده و باید به سرنوشت سرمایه گذاری های صورت گرفته در این بخش توجه شود.
- نیاز سنجی و امکان سنجی توسعه زیرساخت های گردشگری در سطح استان بسیار حائز اهمیت است، این مهم ابعاد گوناگون و گسترده ای را در بر می گیرد. این بررسی ها گستره بزرگی از تاسیسات گردشگری اعم از هتل ها، آژانس های مسافرتی و مراکز خدماتی مرتبط با بخش گردشگری را در بر می گیرد.
- متأسفانه علی رغم شیوع کرونا و ورشکستگی بسیاری از واحدهای اقامتی، بسیاری از سرمایه گذاران به دلیل عدم آگاهی و فقدان اطلاعات هنوز متمایل به سرمایه گذاری در حوزه ساخت مراکز اقامتی و به ویژه هتل در شهر مشهد هستند. از این رو سازمان میراث فرهنگی باید اطلاعات جزییات ورود مسافران و ظرفیت هتل ها را به اطلاع سرمایه گذاران برسانند. در حال حاضر، هتل ها در ایام پیک، خوشبینانه با ۶۰ الی ۷۰ درصد ظرفیت اشغال، فعال می باشند. در مجموع ازدیاد ایجاد چنین مراکزی، زیاندهی بخش اقامتی گردشگری را در پی خواهد داشت. مطلوب آن است که سرمایه گذاران خارجی را به پروژه های مشارکتی در بخش های سرگرمی و تفریحی سوق دهیم.

✓ مژگان ثابت تیموری، نایب رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی خراسان رضوی

- جلساتی طی سال های گذشته، پیرامون نیازسنجی ها و امکان سنجی ها در خصوص احداث واحدهای جدید گردشگری به ویژه در بخش اقامتی با حضور مسئولین دستگاه های متولی برگزار شد. با این حال دغدغه اصلی فعالان صنعت گردشگری، کاهش درآمدها و تحت الشعاع قرار گرفتن درآمدهای پایدار این حوزه با اشباع فعالیت ها در این بخش است.
- تقاضای تشکل های بخش خصوصی مرتبط برای بررسی موضوع نیازسنجی ایجاد مراکز گردشگری در مشهد و استان به منظور راهبری صحیح سرمایه گذاری های آینده، نیازمند انجام مطالعاتی است. موضوع را با اداره کل میراث فرهنگی استان در میان گذاشتیم اما بودجه های این مجموعه بسیار محدود است پس در این رابطه پاسخی نگرفتیم. این مساله به شورای پژوهش اتاق بازرگانی نیز ارجاع داده شد.
- در حال حاضر اگر درخواست مجوزی برای یکسری از فعالیت های حوزه گردشگری وجود داشته باشد، میراث فرهنگی در صورت احراز شرایط نمی تواند مانع صدور مجوز شود. با این حال باید بدانیم که یکسری زیرساخت ها نیاز به توسعه فیزیکی ندارد بلکه نیاز به احیا،

صور تجلسه کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۳

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۰/۰۹/۲۵

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای علیزاده قناد دبیر جلسه: آقای هاشمی ساعت شروع ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۳:۱۵

مرمت و نوسازی دارند. از طرفی در دوران شیوع بیماری کرونا با ورشکستگی بسیاری از واحدهای گردشگری مواجه بودیم و قطعاً سرمایه گذاری های جدید می تواند به احیای ظرفیت های موجود نیز کمک کند و این موضوع منوط به اقدام موثر نهادهای متولی است.

- اگر مطالعات مربوط به نیازسنجی و امکان سنجی زیرساخت های گردشگری با حمایت فعالان این حوزه انجام بگیرد و ایده های منسجم تری را مطرح کنیم، قطعاً گام موثری را در حل مشکلات صنعت گردشگری برداشته ایم.

✓ احمد دیناری، معاون سرمایه گذاری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی

- مقرر بود تشکل جامعه هتلداران طرح مطالعاتی را در خصوص نیازسنجی حوزه گردشگری انجام دهد اما اجرای این طرح در حوزه تامین اعتبار با مشکل مواجه شد که متأسفانه اداره کل میراث فرهنگی استان نیز اعتبار لازم را برای تخصیص به این بحث در اختیار ندارد.
- اگر مطالعات مربوط به نیازسنجی انجام می گرفت، در حال حاضر بسیاری از مسائل و مشکلات این حوزه به استناد آن چاره جوری می شد و راهبری بهتری برای سرمایه گذاری های آینده انجام می گرفت. هنوز برای انجام این گونه مطالعات دیر نیست و تشکل ها می توانند به این حوزه ورود کنند و از کمک جهاد دانشگاهی و مراکز پژوهشی مرتبط نیز برای تامین تحلیل های کارشناسی و علمی، بهره بگیرند.
- بعید می دانم سرمایه گذاران به مشورتی بهتر از میراث فرهنگی و گردشگری دست پیدا کنند اما بعضاً در انتها سرمایه گذار از پیشبرد برنامه خود به رغم توصیه های انجام شده، منصرف نمی شود.
- مشهد به واسطه وجود مضجع شریف حضرت رضاع) شرایط خاصی دارد و در حوزه ایجاد مراکز اقامتی در این شهر، حتی دستگاه های دولتی هم ورود کرده اند. ابلاغ طرح حریم رضوی عامل کاهش ۴۰ درصدی درخواست ها برای ایجاد مراکز اقامتی شد.

✓ فریدالدین عطار، مدیر هتل تارا

- برخی از هتل ها در ایام پیک گاهها با ظرفیت ۹۰ درصد فعالیت می کنند که این ایام صرفاً حدود یک ماه و نیم از سال را شامل می شود. لذا به طور میانگین هتل ها در مشهد سالیانه ۳۵ درصد ظرفیت اشغال فعال دارند.
- باید در استان خراسان رضوی منشا اثر باشیم و پیشنهادات خودمان را در خصوص نیازسنجی و امکان سنجی تاسیسات گردشگری به سطح ملی ارائه کنیم. همچنین میراث فرهنگی استان باید به مرکز منعکس کند تا ابزارهای قانونی جهت جلوگیری از صدور بی رویه ایجاد هتل در اختیار این نهاد قرار بگیرد. به هر رو، اشباع در ساخت مراکز گردشگری که بازدهی کافی ندارند، می تواند به خسران تمام فعالان صنعت گردشگری در بخش اقامتی منجر گردد.
- پیش از صرف وقت و هزینه به منظور تهیه طرح مطالعاتی امکانسنجی تاسیسات گردشگری، پیشنهاد می کنم ابتدا بستر ضمانت اجرایی طرح مذکور را فراهم نماییم.

✓ صادق کاظمیان، رئیس هیات مدیره جامعه حرفه ای اقامتگاه های بوم گردی خراسان رضوی

- توجه به قوانین رفع موانع تولید و رویکرد دولت در تسهیل صدور مجوز، چنانچه طرح مطالعاتی و پژوهشی در زمینه امکان سنجی زیرساخت های گردشگری صورت پذیرد، بعید به نظر می رسد که در عمل اجرایی گردد. هر چند این موضوع نافی اهمیت و تأثیرگذاری پژوهش امکانسنجی تاسیسات گردشگری شهر مشهد نمی باشد.
- آیا برای احداث اقامتگاه های بوم گردی به توان اکولوژیکی منطقه توجه می شود، ذخایر آب و سایر منابع طبیعی، تغییر زیست اقتصادی در روستاها، اثرات فرهنگی و ... در اثر احداث اقامتگاه های بوم گردی باید مدنظر باشند اما چنین تدابیری را شاهد نبوده ایم. بعید به نظر می رسد که بتوان مانع از ایجاد مراکز اقامتی جدید (حتی با وجود اشباع شدگی در این بخش) شد.

✓ محمد سعید ولی زاده، رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی

خراسان

- میراث فرهنگی می تواند بسیاری از سرمایه گذاران را به سمت زیرساخت های مورد نیاز در بخش حمل و نقل ریلی و قطارها هدایت کند. به طور مثال تبلیغاتی که در قطارها به نمایش گذاشته می شود، درآمدهای خوبی برای سرمایه گذاران دارد.

صور تجلسه کمیسیون گردشگری
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۳

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۰/۰۹/۲۵

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای علیزاده قناد دبیر جلسه: آقای هاشمی ساعت شروع ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۳:۱۵

- زیرساخت های حمل و نقلی نیازمند سرمایه گذاری های جدی هستند و اثرات این بحث، بخش گردشگری را هم منتفع می سازد.

✓ **حسین نمائی، قائم مقام شرکت خدمات مسافرتی آتی**

- خراسان رضوی دارای ظرفیت های ارزشمندی برای توسعه دیگر شاخه های گردشگری نظیر گردشگری کشاورزی (اگروتوریسم) به ویژه با داشتن کشت هایی نظیر زعفران و... است و این موضوع حتی می تواند در قالب تقویم گردشگری این خطه تعریف و برای آن برنامه ریزی شود.
- نمایشگاه های گردشگری سال ها در مشهد برگزار می شد که متأسفانه چند سالی است با شیوع بیماری کرونا، این رویدادها متوقف شده است. در این برنامه ها نمایندگان کشورهای مختلف هم حضور داشتند و همین موضوع خود بستر جذب گردشگر خارجی را فراهم می نمود.
- داشتن آمار دقیق یکی از اصول اساسی برای برنامه ریزی موثر در بخش گردشگری است. در حال حاضر نهادهای مختلف آمارهای مختلفی در این بخش ارائه می کنند که این تشتت می تواند برای اقدامات آینده مخرب واقع شود.
- تقویت ناوگان هوایی، ریلی و زمینی از دیگر مسائلی است که باید در کانون توجه قرار بگیرد، خاطر نشان کرد: گردشگری صنعت بسیار شکننده ای است و باید در رویکردها مراقب باشیم تا ضربه ای به این بخش و سرمایه گذاری های صورت گرفته در آن، وارد نشود.

✓ **ناصر غفران، مدیر عامل آژانس مسافرتی کاج نقره ای**

- دولت باید در تصمیماتی که برای بخش گردشگری اخذ می کند، حتماً از دیدگاه و نظر فعالان بخش خصوصی و تشکل های متولی این حوزه بهره بگیرد. این تصمیمات می تواند بر سرمایه گذاری های بخش خصوصی اثرگذار واقع شود.
- باید فرآیندهای یکپارچه ای پیش بینی شود تا تمام دستگاه ها خدمات یکپارچه ای به گردشگران ارائه کنند. این مسئله خود مسیر سفر و توسعه گردشگری را تسهیل می کند. در کنار زیرساختهایی همچون تأسیسات گردشگری، راه، وسایل حمل و نقل و ... می توان فرآیندهای حوزه گردشگری را نیز به عنوان یکی از زیرساختهای این صنعت مورد توجه قرار داد و سعی نمود که در جهت اصلاح فرآیندهای اشتباه گام برداشت. در این میان نیز آژانس های مسافرتی بایستی به عنوان زنجیره ارتباط خدمات گردشگری به ایفای نقش بپردازند.

✓ **ابراهیم محرابی، مدیر خانه مسافر استان**

- ضعف اصلی حوزه گردشگری در زمینه اطلاع رسانی است، اگر ما به صورت مستمر و پیگیر بتوانیم اطلاع رسانی انجام دهیم، قطعاً نتایج دلخواه را در سطح استان کسب خواهیم کرد.
- بخش خصوصی باید در سیاستگذاری های دولتی دخیل باشد. متأسفانه در حال حاضر در تدوین قوانین با یکسری موازی کاری و تداخل مواجه هستیم. اتاق بازرگانی باید نقش آفرینی در این حوزه را مطالبه کند.

مصوبات:

- ✓ مقرر شد طی مکاتبه ای با اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان درخواست گردد تا از طریق پیگیری از وزارتخانه، ضمانت اجرایی برای انجام طرح مطالعاتی امکان سنجی زیرساخت های گردشگری اخذ شود.
- ✓ مقرر شد طی جلسه ای با حضور معاون محترم سرمایه گذاری اداره کل میراث استان، آمار و اطلاعاتی از حجم سرمایه گذاری های انجام گرفته در بخش های مختلف گردشگری از سوی ایشان ارائه گردد.
- ✓ با توجه به برگزاری نمایشگاه بین المللی گردشگری تهران در بهمن ماه، مقرر شد امکان مساعدت جهت حضور متقاضیان بررسی و از اتاق ایران پیگیری شود.

حاضرین جلسه:

صورتجلسه کمیسیون گردشگری
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۳

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۰/۰۹/۲۵

شماره جلسه: ۵

رئیس جلسه: آقای علیزاده قناد دبیر جلسه: آقای هاشمی ساعت شروع ۱۱:۳۰ ساعت خاتمه: ۱۳:۱۵

آقایان:

علیزاده قناد-هاشمی-عطار-محرابی-ولی زاده-دوائی-نیکونام-نمائی-آجیلیان-غفران-کاظمیان-هاشمی-دیناری-فلکی
خانمها ثابت تیموری-آزاد